

Dnešní předjarní prolety

31 01 2020

Dnešní předjarní prolety

31 01 2020

Metodický pokyn SVS

č. j.: SVS 2019/114754-G

Poučení o nákaze

Co je varroáza a jak škodí?

Legislativní požadavky SVS

- Vyplývají ze zákona č.: 166/1999 Sb., dále jen veterinární zákon, který včely (včelstva) řadí mezi hospodářská zvířata.
- Veterinární požadavky na chov včel dále upravuje vyhláška č.: 18/2018 Sb.,

Dle vyhlášky chov

- Na rozběrném díle
- Úly z nezávadného materiálu
- Možnost čištění a desinfekce

Další povinnosti včelaře

- Povinnost zabezpečení úkonů nařízení vakcinace – záznamy uchovávat nejméně 3 roky
- Povinnost vyšetření vzorků zimní měli na přítomnost roztočů VD
- Povinnost předjarního ošetření nařízeného SVS – týká se i kočujících včelařů

Další povinnosti

- Provádět monitoring v průběhu roku
- Poskytnout odpovídající ošetření
- Bránit vzniku šíření nákaz
- SVS může kontrolovat a sankcionovat

K 14/12 - 18.12.2019
2019
SVS - kontrola proužků
11/18 - 12/18.2019

Č. úlu	25/12	10/12	2/12	1/12	10/12	19/12	19/12	20/12	24/12	24/12	1/12	6/12	12/12	14/12
1	✓	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
2	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
6	14	0	0	0	4	9	38	4	4	4	20	9	13	0
7	28	12	41	67	180	500	300	500	44	93	300	300	100	34
8	3	1	2	1	0	14	49	14	22	7	20	21	13	1
9	15	1	0	0	0	1	14	6	4	1	5	8	7	0
10	20	0	1	1	0	4	0	11	81	34	19	13	48	51
11	5	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1
12	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0
13	1	2	2	2	25	16	120	22	12	8	8	5	36	8
14	3	1	1	1	1	5	24	6	4	2	1	2	5	1
15	1	1	0	0	1	0	4	2	2	2	1	1	5	0

Poznámka:
19/12 - účinná podložka
6/12 - - - -

31 01 2020

Tři fáze tlumení varroázy

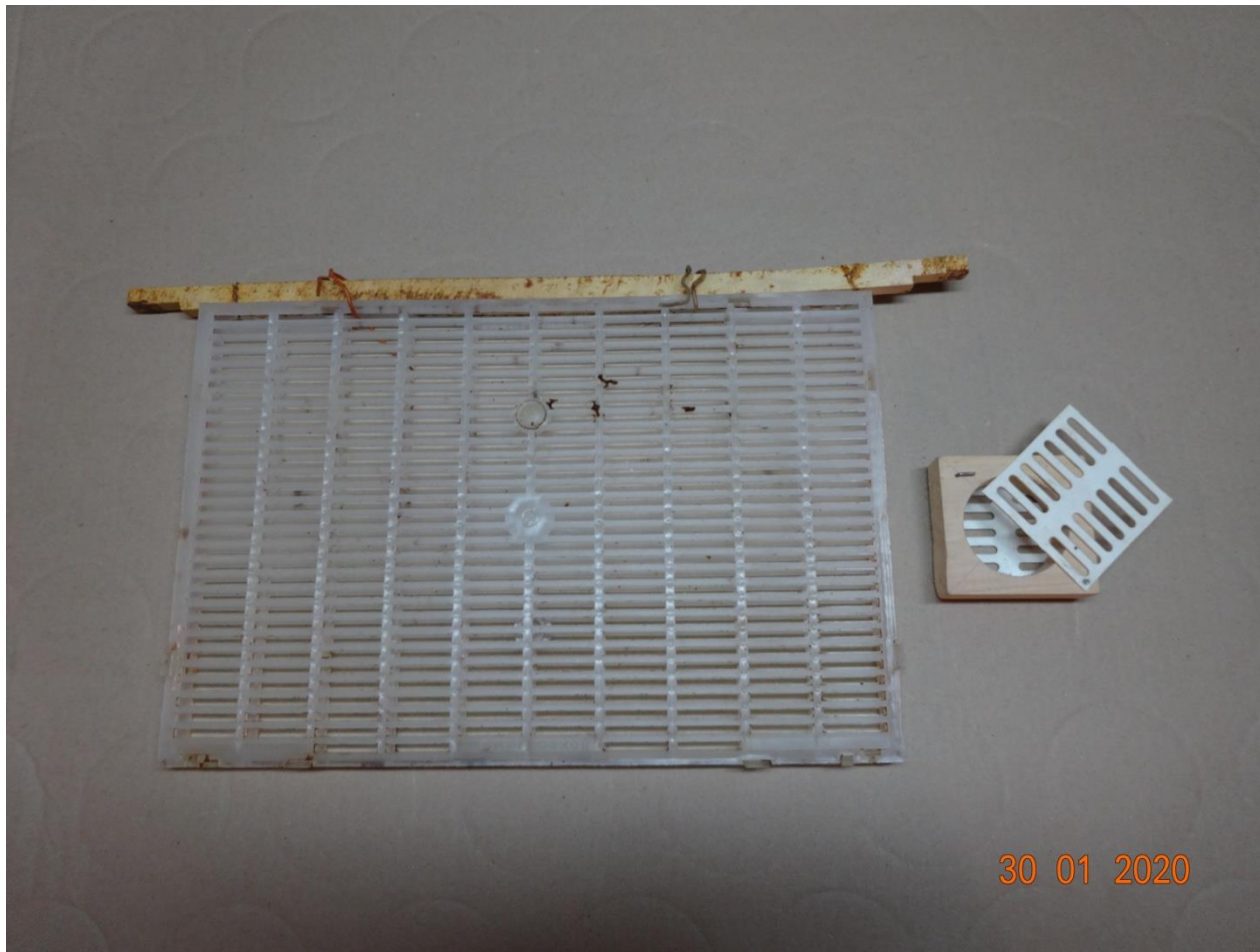
- **1) Podzimní a zimní** – bezplodé období (amitraz, kyselina šťavelová)
- **Jarní** – na základě vyšetření zimní měli, nátěrem víček plodu + fumigací, v případě rezistence na fluvalinát odstranit zavíčkovaný plod a použít jiný prostředek (amitraz, kyselinu šťavelovou – nejlépe sublimací)
- **V pozdním létě** – účelem je ochrana zimních včel (léčiva aplikovaná formou nosiče s dlouhodobým účinkem – Gabon, kyselina mravenčí, přípravky na bázi thymolu, ...)

Metody tlumení varroázy

Biologické a zootechnické

- Odběr zavíčkovaného plodu (vyřezávání trubčího plodu)
- Tvorba oddělků
- Využití rojů a smetenců
- Klíckování matek
- Hypertermie (Linhartův termosolární úl, Varroakontroler, ...)
- Chov včel s hygienickým chováním

Klíčkování matek zabezpečení bezplodového období

Chemické metody

- Při volbě léčiv je třeba vzít v úvahu následující skutečnosti:
 - - roční období a teplotní podmínky
 - - přítomnost zavíčkovaného plodu
 - - rizika vzniku rezistence u dlouhodobých nosičů (amitraz, pyrethroidy)
 - - hygienická omezení použití (mimo snůšku)

Užití léčiv

- **V letním období** – kyselina mravenčí, nosiče léčiv s dlouhodobým účinkem
- **V zimním bezplodém období** – léčiva určená k jednorázovým aplikacím – např. amitraz
- Při použití nosičů s dlouhodobým účinkem hrozí nebezpečí **vzniku rezistence** u amitrazu a pyrethroidů. (Gabon, Apitraz, Apivar – 1000 mg. Amitrazu)
- **Opatření:** střídání přípravků
- U kyselin a thymolu rezistence zjištěna nebyla

Ošetřování včelstev během chovatelského roku

- **Podletí** – ochrana zimních generací včel po posledním vytočení medu
- **Podzim a zima** – včelstva bez plodu, případně odstraníme zavíčkovaný plod, popřípadě bez plodost zajistíme včasným klíčováním matek -
- fumigace, aerosolováním, v případě užití kyseliny šťávelové – sublimací nebo pokapem

Kontrola účinnosti

- - spad roztočů na podložku
- - směsné vzorky pro laboratorní vyšetření odebrat **po 30-ti dnech** od očištění podložek po léčebném spadu roztočů
- Směsné vzorky se odevzdají do 15. 2. roku pod kódem EpM 300

Odběr měli

- Ruberoidová podložka, řádky napadané měli, mrtvé včely

Jarní období

- Při nálezu **více jak 3 roztočů** v průměru na včelstvo se provede jarní ošetření včelste
- Při rezistenci na pyretroidy nutno odstranit zavíčkovaný plod a použít jiný prostředek (Varidol, kyselina šťavelová, ...)
- **Ošetření nutno provést do 15.4. daného roku**
- Schválené VLP jsou uvedeny na stránkách SVS, taktéž zaslal Petr, nebo v časopise Včelařství č. 2/2020

Způsoby monitoringu varroázy

- **Z podložek** – dvojitou sítí ze dna úlu, případně za použití varroadna
- Za použití **moučkového cukru**
- **Smyvem** za použití detergentu (např. zimní směs do ostřikovačů naředěná na $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$)
- **Narkotizací CO₂**

Narkotizace CO2

30 01 2020

Monitoring smyvem

26 03 2015

Monitoring moučkovým cukrem

26 03 2015

Monitoring na odvíčkováném plodu

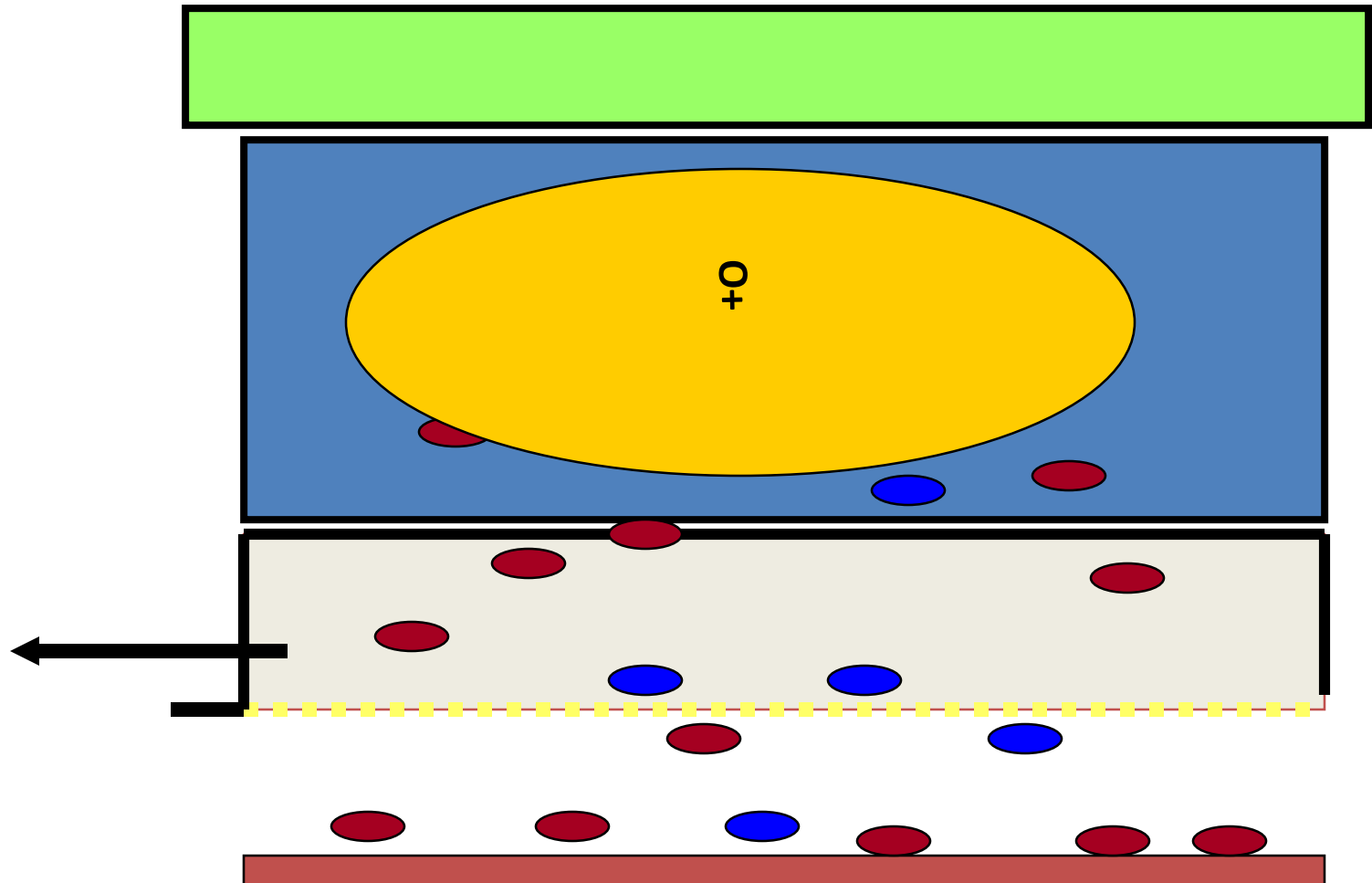

Odběr měli za přístupu včel

- Upravená podložka na odběr měli zabraňuje včelám vynesení spadu

Zasíťované úlové dno oko 4 mm Varroadno

Varroadno

Umožňuje
odběr měli
bez
přístupu
včel

Literatura

- Metodický pokyn SVS /2019/ 114754-G
- Vlastní materiály a zkušenosti z praxe

- Děkuji za pozornost

- Josef Křapka
- učitel včelařství